ШАҲРИМИЗНИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ

СУРАТДА: Ўзбекистон ССР Министрлар Совети учун қурилган бино.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотолари.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2-йил чиқиши
24 НОЯБРЬ 1967 й.
ЖУМА
№ 274 (429)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БЕШ ЙИЛЛИК— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

- Пойтахтимиз саноат корхоналари беш йилликда пландан ташқари 140 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради.
- 1970 йилда 1965 йилдагига нисбатан меҳнат унумдорлиги 27,5 процент ошади.

ЎЗБЕКИСТОН ИНДУСТРИЯСИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Республикамиз саноатининг ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари юбилей йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва буюмларнинг энг муҳим турларини тайёрлаш бўйича 11 ойлик планни муддатидан илгари — 23 ноябрда бажардилар. Ўзбекистон саноати корхоналарида ҳозир планга қўшимча прокат, қишлоқ хўжалиги машиналари, азот ўғитлари, пахта толаси, тайёр кийим-кечаклар, устки трикотаж, гўшт маҳсулотлари, консервалар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ЗАФАРИ

Ўзбекистон пойтахти саноат корхоналарининг коллективлари беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан ажойиб ташаббус бошлаган эдилар. Бу борада илк муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Тошкент шаҳар саноат корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 11 ойлик планни муддатидан илгари — 23 ноябрда бажардилар. Ой охиригача топшириққа қўшимча равишда бир неча миллион сўмлик ҳар хил маҳсулотлар тайёрланади.

Пойтахт қурилишларида 700 МИНГ КВАДРАТ МЕТР

Дилхуш кўчасида ҳар бири 48 квартирали иккита уй қад кўтарди. Бир-биридан чиройли бу биноларни «Главташкентстрой»нинг 63-бошқармаси коллективи қурган. Уйлар экспериментал механика заводининг буюртмасига биноан қурилди. «Крупнопанельжилстрой»нинг иккинчи бошқармаси қатор уйларни фойдаланишга муваффақиятли топширди. Чилонзор массивининг Д-19 кварталидаги 81 квартирали уй оилаларга жуда ҳам манзур бўлади. Уйнинг биринчи қаватида магазин ва кафе жойлашади. Б-19 кварталида эса 287 квартирадан иборат бўлган 4 та уй топширилди. Бу уйларга эрта-индин эгалари кўчиб киришади.

«Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш трестига қарашли 1-бошқармаси 24 ўринли кафени тайёр қилди. Хушбичим бино Чилонзор массивидаги янги уйларга чирой бўлиб тушди.

Шу трестнинг 1-бошқармаси Ғафур Ғулом кўчасида 140 ўринли болалар боғчаси биносини топширди.

Янги йил яқинлашмоқда. Қўли гул бинокорлар ўз сўзларининг устидан чиқишга ошиқяптилар. Шу кунларда кўп жойларда бинолар бекаму-кўст қўлдан чиқарилмоқда.

Бугунги ҳисоблар салмоқлидир. Шу йил мобайнида қурилган бинолар 700 минг квадрат метрдан ошди. Албатта бу яхлит рақамда қардош қурувчиларимизнинг муносиб ҳиссаси бор.

ЯНГИ ЦЕХЛАР

«Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш трестининг 36-бошқармаси ёғ-мой комбинатида йилига 30 минг тонна порошок маҳсулот ишлаб чиқарадиган янги цехда қурилиш ишларини поёнига етказмоқда.

1-пардозлаш трестининг 24-бошқармаси қурувчилари корхонанинг янги қувватини шу ойнинг охирида фойдаланишга топширишга аҳд қилишган.

* * *

Қардош қурувчилар фақат уй-жой биноларини қуриш билан чекланмаётирлар. Новокузнецкнинг азамат қурувчилари Чилонзор массивида озиқ-овқат комбинати қурмоқдалар.

Ҳозир бўлажак комбинатнинг макарон цехи пойдевори қурилди. Г. С. Трофимов бошлиқ комплекс бригада жонбозлик кўрсатмоқда.

Бригада комбинатнинг биринчи навбатини келгуси йилнинг баҳорида тайёр қилмоқчи.

Вера Моисеенко шаҳримиздаги ёғ-мой комбинати рафинация цехининг илғор смена бошлиғидир. Бу меҳнатсевар аёл бошчилик қилаётган смена ишчилари ўз топшириқларини ортиғи билан адо этмоқдалар.

Суратда: В. Моесеенко.
М. Нуриддинов фотоси.

Коммунистик меҳнат зарбдори токарь Станислав Теслюк Савдо министрлигига қарашли Тошкент тажриба-механика заводи механика цехининг пешқадам ишчиларидандир. Мунтазам равишда смена ва ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этаётган бу меҳнатсевар ишчи ҳозир 1968 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Суратда: С. Теслюк.

• Совет ҳукуматининг баёнотлари

• МОЖАРО ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ҚИЛИНСИН
• ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ҲУРМАТ ҚИЛИНИШИ КЕРАК

Сўнгги вақтларда Кипрда ва Кипр теварагида аҳвол жиддий кескинлашди.

Маълумки, Кипрдаги грек ва турк аҳолиси аралаш яшайдиган районлардан бирида Кипр миллий гвардияси бўлинмалари билан кипрлик турклар ўртасида шу йил 15 ноябрда юз берган қуролли тўқнашув аҳволнинг шундай кескинлашувига сабаб бўлди. Кипр суверенитетини бузиб. Кипр Республикаси территориясида турган грек қўшинлари ҳам ҳарбий тўқнашувда қатнашди. Греция реакцион милитаристик доираларининг одами бўлган генерал Гривас ана шу қўшинларга ва Кипр миллий гвардиясига бошчилик қилди. Артиллерия ва бошқа қурол турлари ишлатилган уруш ҳаракатлари натижасида кишилар қурбон бўлди, жумладан гражданд аҳолидан ўлганлар ҳам бор.

Ҳозирги вақтда Кипрдаги қуролли тўқнашувлар тўхтатилган бўлса-да, аммо бу районда вазият кескинлигича қолмоқда, Кипр Республикасининг суверенитети ва мустақиллигига, Шарқий Ўрта денгиздаги тинчлик ва хавфсизликка таҳдид кучайиб бормоқда.

Грек армияси жанговар тайёр ҳолга келтирилди. Кипр ички ишларига очиқдан-очиқ аралашиш учун баҳона топиш мақсадида Афинадаги реакцион офицерлар сурбетлик билан иғво гаплар тарқатмоқдалар.

Кипрдаги ҳозирги воқеаларга Греция реакцион доираларининг сиёсатидан ажралган ҳолда баҳо бериб бўлмайди. Греция реакцион доиралари ташқи кучлар мададида узоқ вақтлардан бери Кипр проблемасини ҳарбий методлар билан ҳал этилишини кўзда тутувчи «Энозис» яъни Кипрни Грецияга қўшиш йўли билан Кипр давлатининг мустақиллиги ва территориал бутунлигини тугатиш планларини ишлаб чиқмоқдалар. Ҳозирги вақтда Греция тепасида турган ҳарбий доиралар ва уларнинг Кипрдаги агентлари бутун Кипр оролини НАТО ҳарбий базасига айлантиришга бу мамлакат демократик кучларидан ҳозирги вақтда улар Грециянинг ўзида қўлланаётган жиноятқорона террористик методлар билан ўч олишга ҳаракат қилмоқда.

Кипрдаги аҳволнинг кескинлашиши муносабати билан ўзининг муайян манфаатларини кўзда тутган Туркия ҳукумати бир қанча чораларни кўрди. Туркия қуролли кучлари жанговар тайёр ҳолга келтирилди. Кипрга юбориши эҳтимоли назарда тутилган махсус бўлинмалар тузилмоқда. Туркия ҳарбий кемалари Кипр районида айланиб юрибди.

Мана шуларга қараганда Кипр теварагидаги вазиятнинг кескинлашуви НАТО ҳарбий блоки қатнашчилари ўртасида вужудга келган келишмовчиликларни Кипр халқининг манфаатлари, унинг озодлиги ва мустақиллиги ҳисобига ҳал этишни истаётган доираларнинг планлари билан бевосита алоқадордир. Американинг бу райондаги сиёсатини «тинчлантириш» сиёсати деб тасвирлаётган АҚШнинг расмий доиралари баёноти билан аҳволни кескинлаштиришга ва Кипр давлатининг ички ишларига аралашишга олиб борувчи АҚШ ҳукуматининг амалдаги ҳаракатлари ўртасида бўлган тафовут кўзга яққол ташланади. Кипрда грек офицерлари Америка Қўшма Штатларининг таъсири ва мададисиз иш кўраётганлигига ишонадиган кишилар топилмаса керак. Чунки ҳозирги вақтда Греция бутунлай Америка ҳарбий базаларининг исканжасига тушган.

Совет ҳукумати Кипр районидаги воқеаларнинг боришини диққат билан кузатиб бормоқда. У, бу ҳақда илгари айтганидек, ҳозир ҳам шуни айтиб ўтишни зарур деб ҳисоблайдики СССР Кипр Республикасининг суверенитети, мустақиллиги ва территориал бутунлиги қўллаб-қувватланишига, Кипрдаги грек ва турк аҳолиси ўртасидаги муносабатларнинг барча масалаларини четдан мутлоқ аралашилмаган ҳолда тинч йўл билан ҳал қилинишига тарафдордир.

Кипр территориясида чет эл қўшинларининг туриши ва ҳарбий базалар жойлаштирилишига келганда шуни айтиш керакки, Совет Иттифоқи бунга изчиллик билан ва ҳамиша қарши чиқиб келмоқда, чунки Кипр территориясида чет эл қўшинларининг туриши, шунингдек бу ерда чет эл ҳарбий базаларининг жойлаштирилиши Кипр суверенитетига ва тинчлик манфаатларига зиддир.

Совет ҳукумати Шарқий Ўрта денгизда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш манфаатларига амал қилиб, томонларни ўзини тийиб, ақл-идрок билан иш қилишга, кипрлик греклар билан кипрлик турклар ўртасида вужудга келаётган проблемаларни қурол ёрдамида ҳал қилишга уринишдан воз кечишга чақиради.

Кипрдаги ва Кипр теварагидаги кескинликка барҳам бериш масаласини можарони тинч йўл билан бартараф этиш, бутун кипр халқининг суверен ҳуқуқларини ҳимоя қилиш. Хавфсизлик Кенгашининг Кипр юзасидан қабул қилган резолюцияларига қатъий риоя қилиш йўли билан ҳал этиш керак. Маълумки, Хавфсизлик Кенгаши ҳамма томонларни ўзини тийиб, вазиятни ёмонлаштиришга олиб борадиган хатти-ҳаракатлардан воз кечишга қайта-қайта даъват этган эди. Совет ҳукумати оролдаги аҳволнинг янада мураккаблашиб кетишига йўл қўймаслик ва Кипрни қуролли тўқнашувлар майдонига айланишига йўл қўймаслик учун Кипр ҳукумати ҳам кўп ишлар қилиши мумкин, деб ҳисоблайди.

Совет ҳукумати томонлар халқлар олдида юксак масъулият ва ўз бурчини англаганликларини кўрсатадилар, деб ишонади. Чунки Кипр теварагида можаронинг кенгайиши ва айниқса Кипр районида ҳарбий тўқнашувлар юз бериши олдиндан кўриш қийин бўлган оқибатларга олиб келиши мумкин.

✦ ✦ ✦

Грек демократлари таъқиб этилаётганлиги муносабати билан СССР Ташқи ишлар министрлиги 22 ноябрда Греция ҳукуматига Совет ҳукуматининг қуйидаги баёнотини йўллади:

«Грек демократлари таъқиб этилаётганлиги муносабати билан Совет ҳукумати чуқур ташвишга тушаётганлигига Греция ҳукуматининг эътиборини жалб этган эди.

Ҳозирги вақтда бутун жаҳон Грецияда оммавий таъқиблар яна ғоят кучайтириб юборилганлигининг шоҳиди бўлиб турибди. Ҳозирги пайтда Афина ва Салоникида грек демократлари устидан ўтказилаётган суд процессларининг ташкилотчилари бу демократлардан жисмоний ўч олинишини талаб қилмоқдалар. Ваҳолонки, бу демократларнинг «айби» ўз халқи ҳуқуқларини ҳимоя қилиб чиқишдан иборат, холос.

Маданий дунё кўз ўнгида ўзини оқлаш учун ҳеч қандай асосга эга бўлмаган грек маъмурларининг бу хуружлари совет халқини ғазаблантирмоқда. Совет жамоатчилиги Грецияда ҳукм сураётган қонунсизлик ва ўзбошимчаликдан, инсонпарварлик элементар принципларининг поймол этилаётганлигидан, инсон ҳуқуқлари умум декларациясида қайд қилинган ва ҳамма эътироф этган нормаларнинг қўпол равишда бузилаётганлигидан ғоят ташвишланмоқда. Ана шу декларацияда Грециянинг ҳам имзоси бор эди.

Совет кишилари, ва бизнинг фикримизча, жаҳондаги барча тинчликсевар ҳамда демократик кучлар ҳозир Грецияда ғоявий мухолифлардан жисмоний ўч олиш учун қўлланилаётган методларни қаҳр-ғазаб билан рад этадилар.

Совет ҳукумати ана шу ҳис-туйғуларни тамомила қувватлайди ва Греция ҳукуматига мурожаат қилиб, уни ақл-идрок билан иш кўришга ва бундай ҳаракатлардан ўзини тийиб туришга қатъий даъват этади. Совет ҳукумати грек маъмурлари грек демократлари ҳаётига хавф солувчи ҳар қандай ҳаракатлар қилинишига йўл қўймайдилар, деб умид қилади.

СССР ҳукуматининг Греция ички ишларига аралашишга андаккина бўлса ҳам нияти йўқ. СССР ҳукумати шу баёнотни билдирар экан, фақат инсонпарварлик мулоҳазаларигагина амал қилади. Совет Иттифоқи Грециянинг ва грек халқининг дўсти бўлганлиги туфайли шундай баёнотни бермоқда. Совет Иттифоқи мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларга ҳеч нарса доғ туширмаслигига интилади. Греция ҳукумати бу баёнотимизни тўғри тушунади, деган умиддамиз».

Янги ошхоналар

Энгельс кўчасида қардош бинокорларнинг катта отряди меҳнат қилмоқда. Шаҳар овқатланиш бошқармаси уларга ажойиб совға тайёрлади. Бу кўчада 400 ўринли «фестиваль» ошхонаси ишга туширилди. Пазандаларнинг хушхўр таомларидан бинокорлар ҳурсанд.

— Шу кунларда шаҳримиз пазандалари ва хўрандалари, — дейди, шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Акромов,— Калинин майдонидаги «Гулистон» ресторанининг очилишини сабрсизлик билан кутмоқдалар. Бу ресторанда қурувчилар энг сўнгги ишларни олиб бормоқдалар. 1 декабрда ишга тушадиган бу ресторан СССР Конституцияси кунига муносиб армуғон бўлади.

Пайпоқ - трикотаж бирлашмасида ҳам овқатланиш яхши йўлга қўйилади. Бу коллектив учун 200 ўринли яхшигина ошхона биноси ишга тушиш арафасида.

Булардан ташқари Сапёрная майдонидаги янги модалар уйида, Аэрофлот кассаси ёнида ошхона ва кафелар ишга тушмоқда.

РАВОН КЎЧАЛАР

«Ташгипрогор» лойиҳачилари шаҳар марказини қайта қуришга тааллуқли ишларни ҳам бажармоқдалар. Шулардан бири Навоий, Лоҳутий ва Шота Руставели кўчаларини бир магистралга улашдан иборатдир. 2,5 километрлик бу магистрал мустаҳкам бетон билан қопланади.

Бундан ташқари Революция майдонидаги Пролетар, Пушкин, Куйбишев, Энгельс кўчалари кесишадиган жойда пиёдалар ҳаракати осонлашади. Ер ости ўтиш йўллари бунёд этилади.

Ҳозир Тошкентда бундай усти ёпиқ чорраҳлар кўпайиб бормоқда. Беруний майдонидаги ер ости ўтиш йўли ҳам йўловчиларга қулайлик туғдирди.

Коммунистик меҳнат бригадаси аъзоси Маъмура Азимова Тошкент трикотаж фирмасининг пешқадам тўқувчиларидан ҳисобланади. Мунтазам равишда смена ва ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этиб, аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқараётган бу ёш ишчи ҳозир 1968 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Суратда: М. Азимова.

XI ЧАҚИРИҚ МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ IV-СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Тошкент шаҳар ижроия комитети шаҳар Совети депутатларига маълум қиладики, XI чақириқ меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг IV сессияси 1967 йил 28 ноябрда Ўзбекистон КП Октябрь район комитетининг мажлислар залида (Навоий кўчаси, 11-уй, 7, 8, 11-трамвайлар) соат 14 да чақирилади.

Депутатлар ўша ерда 28 ноябрь куни соат 13 дан бошлаб рўйхатга олинадилар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

ГРУЗИЯ—ТОШКЕНТГА

ФОТОРЕПОРТАЖ

Қардош грузиялик бинокорлар янги Тошкентни қайта қуриш учун биринчилар қаторида шаҳримизга келган қурувчилардандир. Грузиялик қурувчилар Чилонзорда жадал суръатлар билан қисқа муддатда Тбилиси кварталини бунёд этдилар. Улар ҳар бири 60 квартирали беш уйни қуриб битказдилар ва бир уй пардоздан чиқаётир, қолган беш уйнинг пойдевори ишланмоқда. Бундан ташқари грузин бунёдкорлари шу ерда ҳамма талабларга жавоб берувчи янги Савдо Маркази қуришга ҳам киришдилар. Яқин келажакда бу Савдо Маркази Чилонзор аҳолисига хизмат кўрсата бошлайди. Шундай қилиб, грузиялик биродарларимиз шаҳримиз меҳнаткашлари учун 22 ярим минг квадрат метр ҳажмда уй-жой қуриб берадилар. Грузин кварталини Тбилиси уйсозлик комбинатининг уйсозлари бунёд этаётирлар. Улар қураётган муҳташам уйларда яшаш ҳар бир тошкентликнинг орзусидир. Беш қаватли, олд томонига панжарасимон балкон қурилган грузия уйлари энг замонавий талабларга жавоб берувчи бинолардир. Ушбу фотосуратларда грузиялик бинокорларнинг бунёдкорлик ҳаёти қисқача акс этган.

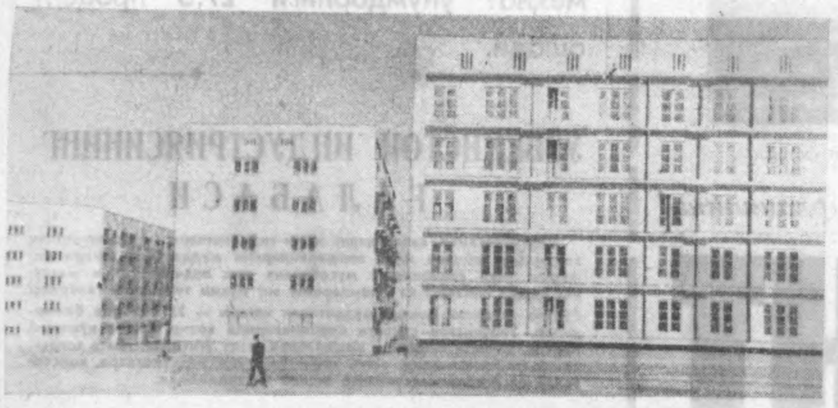

БОҒ ВА ДОҒ

«Подшипник» заводи ҳовлисидаги дарахтзор ишчиларнинг ҳордиқ чиқарадиган жойи. Ҳар ким ҳам боғ йўлакларида сайр қилиб, кўнглини хуш қилишни истайди. Лекин бу кўнгилхушлик узоққа бормайди.

Хиёбоннинг нариги четида дастгоҳлардан чиқан чиқиндилар уйилиб ётибди. Ишга яроқлими, яроқсизми, беш-олти станоклар боғнинг ҳар ерида гумбаздек бўлиб, боғ ҳуснига доғ солиб турибди.

Бу ҳам майлия, бу ерда яна бошқа нарса таъбингизни хира қилади.

Боғ атрофида ярим очилган китобсимон тунука листларга планга, меҳнатга оид шиорлар рус тилида, иккинчи томонига эса шу шиорларнинг ўзбекча таржимаси чиройли қилиб ёзилган. Ҳарфлар-ку чиройли-я, лекин, улар ҳар бир кишининг ғашига тегади. Чунки, шиорлар ўта саводсизлик билан ёзилган. Мана ўша антиқа таржималардан намуна: «САН ХОДИМСАН — ҒОЯВИЙ КУРАШГА!», «ХАЛОЛ МЕХНАТДАН ТАШКАРИ ЭКТИЯЖЛИК МЕХЙАТ ХАМ КИШИГА ЗАРУР!», «БИР КУНЛИК ГРАФИКНИ БАЖАРИШ УЧУН КАНДАЙ ХИССА КУШДИНГ».

Завод раҳбарлари боғдаги доғларни йўқотишса, нур устига нур бўларди.

Х. ОЛИМЖОНОВ.

● ● ●

Олдинги ўрнида

Тошкент Санъат музейи янги биносини қуриш ишлари қизғин давом эттирилмоқда. У илгариги эски биноси ўрнида барпо топади.

Музей Тошкент зональ илмий-текшириш экспериментал лойиҳалаш институти архитекторларидан: С. А. Розенблюм, И. Абдулов ва Г. Чибряков лойиҳаси асосида бунёд этилмоқда.

У олдинги биносига қараганда уч баравар катта қилиб қурилади. Санъат музейининг кино ва лекция заллари бўлади.

Санъат музейи келаси йилда қуриб битказилади.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

Роҳун ГЭСи қурилмоқда

Қидирувчилар отряди тезоқар Вахш қирғоғидан Жўшон деган жойда узунлиги 700 метрдан ошадиган транспорт-разведка кон йўли қазишга киришди. Бу—қуввати 3 миллион киловаттдан зиёд бўладиган қуйи Роҳун ГЭСи қурилиши олдидан бошланган тўнғич йирик иншоотдир. Ер остида қазилаётган йўл станция ёнидаги тоғ жинсларининг характерини аниқлашга ёрдам беради, ана шу йўл орқали қурилиш майдонига машина-ускуналар келтирилади.

Бўлажак улкан энергетика иншооти Роҳун қишлоғи номини олди. Бу ном тожикча «Йўл» деган маънони билдиради. Бир вақтлар ана шу қишлоқдан карвон йўли ўтган эди. Бугун эса, бу ерда Тожикистоннинг катта энергетикаси учун йўл очилмоқда. Катта энергетика Норак ГЭСи қурилиши билан бошланиб, Роҳунда давом эттирилади ва ундан нари—Панж дарёсида қуриладиган гидроэлектростанциялар каскадига ўтади.

✦ ✦ ✦

Хўжа Насриддин номли шоколад

«Уртоқ» фабрикаси ишлаб чиқара бошлаган янги шоколад конфетлари солинган қутичаларда машҳур сўз устаси Хўжа Насриддин тасвирланган.

— Корхона яқин кунларда «Гулистон», «Дўстлик», «Қуш сути», «Пахтакор», «Ўзбекистон», «Шарқ юлдузи» ва шу каби шоколад конфетларнинг энг яхши сортларини ишлаб чиқаради,—деди фабрика директори Ҳ. К. Комилов. Бу конфетлар шаҳризода эртаклари билан безатилган қутичаларда сотилади. «Хон атлас», «Болалар рақси», «Салом» ва «Байрам» конфетлари ҳам эътиборни ўзига жалб қилади.

«Ўртоқ» фабрикаси қандолатчилари юбилей йилида ўнлаб янги номдаги ширинликлар ишлаб чиқардилар. Корхона коллективи пландан ташқари 100 тоннадан кўпроқ маҳсулот тайёрлаб, Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни беш баравар ошириб бажарди. Ўзбекистон қандолатчиларининг маҳсулоти биринчи марта бу йил Туркиянинг Измир шаҳрида ўтказилган халқаро ярмаркада ва Бухарест виставкасида намойиш қилинди.

✦ ✦ ✦

Юбилей тўплами

НУКУС. Бу ерда Қорақалпоғистон АССР халқ хўжалигининг ривожланиши тўғрисидаги материалларнинг юбилейга бағишланган тўплами босмадан чиқарилди. Тўпламни автоном республиканинг статистика бошқармаси босмага тайёрлади.

✦ ✦ ✦

Балиқчилар ғалабаси

Тошкент шаҳри аҳолисига балиқ етказиб берувчи Дамачи балиқчилари республика балиқчилик хўжаликлари орасида биринчи бўлиб йиллик планни муддатидан илгари адо этдилар. Улар кузги балиқ овлаш мавсуми бошидан бери шаҳар ва пойтахт области магазинларига 3,4 минг центнер турли балиқлар етказиб бердилар. Ҳар гектар майдондаги сувдан ўтган йилдагига қараганда юзлаб килограмм кўп балиқ овланди.

Балиқчилардан Н. Мадумаров ва Р. Раимовлар юбилей йили балиқ овлаш мусобақасида ғолиб чиқдилар. Улар ҳовузларнинг ҳар гектаридан 16 центнердан балиқ овлаб, хўжаликда энг юксак даражага эришдилар.

✦ ✦ ✦

Орол бўйида электр линиялари

30 километр узунликдаги юқори вольтли электр линиясидан «Майёб» шоликорлик совхозига Тахиатош ГРЭСининг энергияси етиб келди.

31 километр узунликдаги бошқа бир электр узатиш линияси ихтисослашган «Равшан» совхозига ўтказилмоқда. Ана шу хўжаликнинг давлат энергия тармоғига уланиши билан Қорақалпоғистон АССР да ташкил қилинаётган 9 та шоликор совхознинг ҳаммасини электлаштириш тугалланади.

✦ ✦ ✦

Ярмаркада

САМАРҚАНД. Бу ерда республика улгуржи ярмаркаси очилди. Ярмаркада станоклар, машиналар, электр приборлари, технология ускуналари, химикатлар, кабель, тўқимачилик материаллари ва бошқа материаллар реализация қилинмоқда.

Фирмалар, савдо базалари, саноат корхоналари ярмарканинг биринчи кунида реализация қилиш учун 20 миллион сўмлик ҳар хил молларни таклиф қилдилар. Ярмаркага келган уч юз фирма ва улгуржи база вакилларидан қарийб учдан бир қисмини Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия ва бошқа республикаларнинг вакиллари ташкил этади.

Қозоғистоннинг «темир оқими»

Қозоғистон қора металлургияни жадал ривожлантириш программасини бажаришга киришди. Беш йилликнинг охирига бориб республикада чўян эритиш 4—4,5 миллион тоннага, пўлат эритиш 3,5—4,6 миллион тоннага етади.

Шу муносабат билан, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда «Казнермет» бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари Н. Эшмуҳамедов, Соколов-Сарабай кон саралаш комбинатида темир руда бўлаклари ишлаб чиқарадиган яна учта печь қурила бошланди. Беш йилликнинг охирига бориб бу комбинатнинг саккизта печи чўян эритиш учун энг қимматли бу хом ашёдан саккиз миллион тоннагача ишлаб чиқара олади. Лисаково комбинати жадал суръатлар билан қурилмоқда, Отасу кони реконструкция қилинмоқда. Кентуба темир руда манбаида яна бир очиқ кон қуриш мўлжалланмоқда. Тежамкор очиқ усулда темир руда қазиб чиқариш салмоғи 1970 йилга бориб қарийб 98 процентга етади.

Келгуси йилда Қарағанда металлургия заводи иккита конвертор, бешинчи кокс батареяси, 1969 йилда эса 2700 куб метр ҳажмга эга бўлган учинчи домна печи ва яна бир конвертор ишга туширилади. Ҳозир бу корхонада юпқа листларни узлуксиз прокат қиладиган «1700» стани қурилиши тугалланмоқда. Совуқ усулда прокат қиладиган яна шундай стан қурилади.

1970 йилда Қозоғистон қора металлургияси ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан мамлакатда Россия Федерацияси ва Украинадан кейин учинчи ўринга чиқиб олади.

ПАССАЖИРЛАРГА ЧАП БЕРИБ

Октябрь районидаги 2-Чимбой кўчаси орқали Студентлар шаҳарчасига, ундан 10-шаҳар касалхонаси, 2-болалар уйи, кар-соқовлар мактаб-интернати жойлашган «Қизил Ўзбекистон» маҳалласига фақат 38-маршрут қатнайди. Бу маршрутнинг бекатлари аниқ бўлса ҳам, машина «экспресс» қилиб ҳайдалади.

Ишга келиш бир машаққат бўлса, уйга қайтиш ундан баттар бўлиб қолди. 13 ноябрь куни маршрутнинг Ленинград кўчасидаги охирги бекатига келиб ҳайрон қолдик. 34, 1, 50, 28 ва бошқа автобуслар бир меъёрда қатнаб турибди. 38-маршрутдан дарак йўқ. 40 минут деганда бир автобус диспетчер ёнига келиб тўхтади. Автобус ўриндиқлари турган жойида лиқ тўлди. Автобус ўрнидан жилиши билан типирчилаб турганлар «э-э» лаб қолишди. Чунки, автобус, Ленинград кўчасидаги охирги жойига келмай, «Медицинская» проездидан жўнаб қолган эди.

Диспетчерга салом берсак, алик олгиси келмайди. Қайта саломдан сўнг, зўрға калласини кўтариб кўзойнак устидан қараб:— нима, деди.

— 38-автобус нега тўхташ жойига бормади.

— Одам лиқ тўлган эди.

— Ҳеча! Йигирма нафар киши бор эди, холос.— деди йўловчилардан бири.

— Қани ўзи?

— Орқангиздаги «Медицинская» проездидан жўнаб қолди. Қаердан жўнаганини билмайсизу, яна лиқ тўлган эди дейсиз.

Диспетчер амакидан ҳайдовчининг фамилиясини, машина номерини билиб олдик. Шу йил

● КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

13 ноябрда 38-маршрутга 9 та автобус қўйилиб, уларнинг учтаси бузилиб паркка қайтиб борганига 3-автобус парки директорининг эксплуатация бўйича ўринбосари Акмал Султонов нима деркин?

Улар пассажирларга чап бериб жўнайдиган хизматчиларини таниб қўйсинлар. Автобус номери 94—35, машина ҳайдовчиси Каптандир.

Диспетчернинг қўпол муомалалигидан ҳайратландик, исм-фамилиясини ҳам айтмади. Уни танийдиган ўртоқлар Сатторов эканлигини айтишди. Ҳайронмиз, диспетчер ўртоқ Сатторов пассажирлар ташиш Тошкент шаҳар трестининг раҳбарларига ҳам шундай қўпол муносабатда бўлармикин?

М. СОТИБОЛДИЕВ,
Ўзбек Давлат филармониясининг музикачиси.

Редакциядан:

Ушбу хат юзасидан 41865 номерли телефон орқали ўртоқ А. Султонов билан боғландик. Уртоқ Султонов қуйидагиларни айтди:

38-маршрутда ҳар куни 15 та автобус қатнаши керак. Шу йил 11-13 ноябрь кунлари маршрутга 10 тадан автобус қўйилди. Байрам кунлари ишлаган ҳайдовчилар шу кунлари дам олдилар. 13 ноябрь куни маршрутга 13 та автобус чиқди. Шулардан 7 таси кеч соат 7 гача бир ярим сменада ишлади. Шу сабабли кечки пайт 6 та автобус қолган.

— Утган якшанба куни 8 та автобус қатнаганига нима дейсиз?

— Утган якшанба куни маршрутга 10 автобус қўйилди. Бундан буён маршрут қатнови план асосида нормал ҳолда олиб борилади. Токи йўловчилар ҳайдовчилар ва диспетчерларнинг хизматларидан шикоят қилмасликларига эришамиз.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

Республика Фанлар академиясининг Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтида бу йилги янги изланишлар ва экспедиция материалларини ўрганиш ҳамда ишлаш кенг кўламда олиб борилмоқда.

Суратда: (чапдан ўнгга) магматик формациялар ва абсолют ёш лабораториясининг илмий ходимларидан Т. Долимов, О. Қўшмуродов, П. Азимов, В. Айзенштат, Д. Жамолов ва Г. Лиҳойдов ўртоқлар 1967 йилги экспедиция-қидирув материаллари устида ишламоқдалар.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

БЕХАЗИН (Эътимодзода),
эрон ёзувчиси.
«ИПАКДАГИ НАҚШЛАР» КИТОБИДАН

Автобусда

Чодра ёпган қақилдоқ хотинлар, йиғлаб турган болалар, йўловчи тўплаётган бақироқ шофёр, ҳамиша аллақаёққа шошилиб чопадиган теҳронлик корчалонлар тўдасидан ажралиб ниҳоят автобусда кетяпман.

Одамлар тўдасига аралашиб кетдим. Шундоққина рўпарамда ёшгина қизнинг кулиб турган чеҳрасини кўрдим. Латофат билан боқаётган мафтункор катта-катта қора кўзлар менга маъноли ва шу билан бирга кибор билан қадалган эди.

Автобуснинг Теҳрон кўприкларидаги нотекис тошларга урилиб, ҳар бир чайқалиши мени сеҳрлаб қўйган ўша кўзларга яқинлаштирарди. Мана, ниҳоят мен унинг қаршисида... Шундоқ ёнгинасида турибман. Кўзларим унинг тим-қора кўзларига қадалди, оёқларим унинг тиззаларига тегиб турипти, кўкрагим кўкракларига тиралди, қайноқ нафасим унинг сунбул зулфларини тўзғитмоқда. Юрагим кўкка парвоз этишга чоғланаётган қушдай типирчилай бошлади!

Мен тамоман мафтун бўлиб, унинг юзига, ғурур тўла оппоқ бўйни ва елкаларига суқланиб боқардим. Кондуктор эса саҳархез хўроздай «Монири!», «Паҳлавий!», «Истаҳр», «Ҳасанобод»!..» дея бекатларни қичқириб айтиб турарди. У ҳар гал қичқирганда игна санчгандай юрагимни жизиллатарди.

Мана, ниҳоят қулоғим остида «Гузари тағихон!» деган овоз жаранглади. Жон талвасасида қолгандай аъзойи-баданим бўшашди. Бундай ширин мафтункор дамлар тугаб ёлғизлик ғам-андуҳи бошланди.

Бир амаллаб одамлар орасини ёриб ўтиб, автобусдан тушдим. Хаёлимда: «Э фалак, юракни ширин орзулар билан нақадар тез тўлдирасан-у, аммо афсуски, ундан бир зумда маҳрум этасан», деган фикр чарх урарди.

Денгиз

Тошлоқ соҳилда ўтирибман. Уфқда қуёш лов-лов ёнади.

Оппоқ тўлқинлар соҳилни яламоқда, чиғаноқларни оёқларим остига олиб келиб ташлаб, чайқалади, сўнгра шошилиб ортга қайтиб, кўз илғамас зумрад бўшлиқларга талпинади.

Шу тўлқинларнинг хушбўй ҳиди ҳам, сувнинг бир маромда шовуллаши ҳам қалбимни ҳаяжонга тўлдиради. Бепоён денгизга тикилиб турибман.

Икки йиллик ҳижрондан сўнг бизнинг дўстлигимиз яна ҳам мустаҳкамланди. Биз худди илгаригидай бир-биримизни тушунардик. Мен унга хитоб қилдим:

— Сира ўзгармабсан, худди мен кўргандагидай, ўша-ўша.

— Сен эса сира ўша эмас, ўзгарибсан,—менга жавоб ан тўлқинлар шовуллади.

— Инсон тақдири шунақа, у ўзгариб туради.

— Ҳа, сизнинг улуғворлигингиз ва шармандалигингиз ҳам худди шунда.

Мен сўрадим:

— Бу ҳаракат, бу машаққатли меҳнат қачонгача давом этади?

— Ҳаёт ва шодлик мавжуд экан давом этаверади!

— Менга айтгинчи, бири иккинчиси учун арзирлими? Меҳнат жуда машаққатли, шодлик эса йўқ даражада.

— Менга қара,—денгиз шивирлади,— менинг елкамдаги қудратли тўлқинлар ва сенинг манглайингдаги ҳаёт машаққатлари қолдирган из гўзал эмасми?

— Шундай бўлишини истардим!

Тўлқинлар яна аста шивирлади, унинг ўркач-ўркач оппоқ кўпиклари оёқларим остига яқинроқ келди ва мен унинг овозини эшитдим:

— Ишон, инсон, менинг бетиним ҳаракатларим ва сенинг соат сайин қилаётган меҳнатинг жаҳонни такомиллаштиради ва безайди!

С. КАРОМАТОВ таржимаси.

Тамаранинг қўли гул

Эркатойлар ғамхўри

Меҳр билан

Нафис санъат

Қаҳрабо тақинчоқлар

Дастурхон кўрки

МЕҲРИБОН ТАРБИЯЧИ

Оқ халат кийган ёшгина аёл нималарнидир ҳисоблаш билан овора: ҳозир ҳаво очиқлигидан фойдаланиб, болалар дам оладиган очиқ айвоннинг устини ремонт қилиб олиш керак, ҳовлидаги гулзорни ҳам кенгайтириш керак...

Фарида мана шу хаёллар билан банд бўлар экан залдан музика товуши эшитила бошлади. Демак кичик группа болалари музика машғулотини бошлашибди. Чиқиб бир хабар олиш керак. У болалар олдига чиқди. Болалар музика ўқитувчиси М. Одилова бошчилигида янги ашула ўрганишаётган эди. Тез орада болалардаги қувноқлик Фаридага ҳам ўтди. У болалар даврасига қўшилиб кетди.

Фариданинг тарбиячилик касбида ишлаётганига ҳадемай 11 йил бўлади. Вақт жуда тез ўтади. Фарида бу касбга ёшлигидан қизиқди. Мактабни битириб боғчага ишга кирди. Бу касб тарбиячидан ўзига яраша билим ва тажриба талаб қилишини яхши тушунган Фарида педагогика институтининг кечки факультетига ўқишга кирди. Кекса тарбиячиларнинг тажрибасини қунт билан ўргана бошлади. У болалар билан ишлашга тамоман берилиб кетди. Оналар ҳам Фаридани ҳурмат билан тилга оладиган бўлдилар. Коллектив ўртасидаги ҳурмати, меҳнатсеварлиги туфайли тез орада уни мана шу 103-боғчага мудира қилиб тайинлашди. Ёш ва ўтюрак тарбиячи олти йилдан буён боғча-ясли комбинатига мудиралик қилади. Бу орада боғчада жуда катта ўзгаришлар юз берди.

Дастлабки йиллари боғча болалар учун жуда ҳам тор эди. Кўпгина болаларнинг оналари заводда ишлашади, уларга қулайлик туғдириб бериш керак. Фарида район соғлиқни сақлаш бўлимининг рухсати билан боғчани кенгайтиришга ҳаракат қила бошлади. Аввалги 3 группадан иборат боғча энди кечаси ва кундузи ишлайдиган 8 группали боғча-ясли комбинатга айланди. Бу ерга қатнайдиган 180 эркатой оналарининг хурсандчилиги ва миннатдорчилигининг чеки йўқ.

Ҳозир бу боғча-ясли комбинати Чилонзор районидаги энг намунали боғчалардан ҳисобланади.

Фарида Мусаева ҳар бир бола ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилади. Баъзида оналар Фаридага ҳазиллашиб қўйишади: «Фаридахон болаларимизнинг феъл-атворини биздан ҳам яхши биласиз-а». Фарида бу мақтовларга фақат жилмайиб қўлди.

А. САИДОВА.

УМРИНИ БАҒИШЛАГАН

Ота-оналар комитетининг раиси ва комитет аъзолари директор хонасига кириб, бири олиб бири қўйиб сўзлай бошлашди:

— Ўртоқ Сулаймонов, илтимос, Мария Ивановнани ҳозирча пенсияга чиқармасангизлар...

Директор жилмайди.

— Пенсияга чиқсалар, синфни ўқитувчисиз қолдирмаймиз. Яна бошқа яхши ўқитувчи берамиз.

— Йўқ, бошқа ҳеч ким керак эмас.

— Менинг ўғил-қизларим қуйи синфда шу киши қўлида ўқиб одам бўлишди. Пойдеворлари мустаҳкам бўлганидан ҳозир кичикларим юқори синфларда яхши, аъло баҳолар олиб ўқишяпти. Катталарим қийналмасдан институтга жойлашишган.

— Қаттиққўл, талабчан ўқитувчи бу Мария Ивановна Лебедева. Тажрибаси ҳам етарли. Неча ўн йиллардан бери дарс беради.

Бу гаплар ўтган ўқув йили тугаётганда бўлган эди.

Дирекция ўзининг ҳурмат қозонган кекса ўқитувчиси билан фахрланиб, масалани унинг ўзига ҳавола қилди.

Мария Ивановна Лебедева болаларни ниҳоятда севади. Ота-оналар талабини эшитиб ҳаяжонланди. Ахир унга — ўқитувчига бундан ҳам юқори баҳо бериладими? У кексалигини унутди. Қайта яшаргандай бўлди. Демак, биринчи синфдан буён ўқитаётган болаларини учинчи синфда ҳам ўқитади.

Қайси ота-она ўз фарзандининг билимдон бўлишини, келгусида яхши бир ишнинг этагини тутишини орзу қилмайди дейсиз. Ота-оналар талаблари қондирилгандан ниҳоятда хурсанд бўлишди. Севимли ўқитувчи ўз меҳнат постида.

Мана яқинда бошқалар қаторида бу синф ҳам биринчи чоракни якунлади. Мария Ивановнанинг синфида аълочилар сони у қадар кўп эмас. У баъзи ўқитувчиларга ўхшаб, аълочилар сонини орттириб юзини ёруғ қилишни ўйламайди. Ундай қилишга виждони йўл қўймайди. Беш баҳони дарсни ниҳоятда пухта биладиган, чуқур ўзлаштирган ва доим бир хил мувозанатни сақлайдиган алоҳида қобилиятли болаларгагина қўяди. Унинг қўлида тўрт баҳо олиб ўқиётган Зимфира Нуриева, Феруза Иброҳимова каби ўқувчиларга эса кўпинча бемалол беш баҳо ҳам қўйиш мумкин. Бироқ улар баъзи пайтларда ўқишларини сусайтириб ҳам юборишлари эҳтимоли бўлгани учун ўқитувчи баҳоларини оширмайди. Ўзларига ишониб, қаноат ҳосил қилишлари, дарсларни тайёрламай қўйишлари мумкин, дейди у бундай ўқувчилар ҳақида.

Куйбишев районидаги Навоий номли 1-мактабнинг бу ўқитувчиси ниҳоятда талабчан. У билим беришда болалардан вақтини, сабрини аямайди. Ота-оналар билан алоҳида суҳбатлашади. Уйларига боради, мактабга чақиртиради. Унинг синфида қийин ўқувчилар ҳам йўқ эмас. Масалан, ўқитувчи Нортожи Бўрибековани нима қилишини билолмай роса қийналди. Бу қиз ўқиганини гапириб беролмайди, жумлаларни рус тилида фикрлаш, талаффуз этиш унга жуда қийин. Карра жадвалини ҳам шу пайтгача яхшилаб ёдлай олган эмас. Ўқитувчи жон куйдириб тушунтирганда, чурқ этмасдан юзига тикилиб тураверади. Мақсадни уқиб ололмагани шундайгина кўзга ташланади.

— Қизингизни ўзбек синфида ўқитганингиз маъқул, — деди ўқитувчи Нортожининг онаси Зуҳра опага, — бошқа иложимиз йўқ. Чунки уйингизда рус тилини биладиган, унга ёрдамлашадиган одам бўлмаганидан кейин кичкинтой қийналади. Зеҳни йўқ эмас. Лекин тилни билмайди. Айтганларимизни яхши тушунмайди.

Шундай қилиб, Нортожи Бўрибекова иккинчи чорак бошланиши билан шу мактабнинг ўзидаги ўзбек синфида ўқий бошлади. Лебедева биринчи кунданоқ унинг қандай ўқиётганини суриштириб, хабар олиб турди. Ҳозирдан маълум бўляптики, Нортожи ўзбек тилида ўқишни бемалол эплаб кетади.

Нима учун олдинроқ шундай қилмаган, деган савол туғилади. Сабаби Нортожи биринчи синфданоқ Лебедева қўлида таълим олган эмас.

Ота-оналар мажлисида ўқитувчи ҳар бир боланинг ютуқ, камчилиги, характерини алоҳида гапиради. Нуқсонларини қандай қилиб тугатиш кераклиги устида бафуржа маслаҳат беради. Шу сабабли ҳам ота-оналар бу педагогни ҳурмат қилишади.

Талабчан ва меҳрибон, камтарин ва хушфъел ўқитувчи бутун умрини жажжиларга бағишлаган. Ҳаётини уларсиз тасаввур қилолмайди.

М. МАҲМУДОВА.

Шаҳримиздаги «Учқун» тўқимачилик галантерея фирмасининг коллективи шу корхона бичув цехининг чевар бичувчиси Тамара Аъзамова номини ҳурмат билан тилга олади. Бу пешқадам ишчи коммунистик меҳнат зарбдори. Ҳозир 1968 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Суратда: Т. Аъзамова.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

● Пазанда маслаҳати

ГЎШТЛИ «САБЗАВОТ» САЛАТИ

Бу салат қуйидагича тайёрланади: қизил лавлаги (қизилча), сабзи арчмасдан сувда пиширилади, сўнгра арчиб, ҳар бири алоҳида кўзи йирик қирғичдан ўтказилади. Шу усулда турпни ҳам ўтказиб, пича туз сепиб қўйилади.

Қўй ёғи, мол гўштининг ёғлироқ қисмидан олиб пиширилади ва юпқа қилиб қирқиб, ликопчаларга айлантириб териб чиқилади. Ликопнинг ўртасига юқорида тайёрланган сабзавотларни ёнма-ён қилиб қўйилади. Ликопнинг ёки салатницанинг бир томонига бош пиёзни юпқа паррак қилиб тўғраб, совуқ сувда чайиб, устига узум сиркаси сепилган ҳолда қўйилади. Иккинчи томонига эса кўкатдан ёки анор доналаридан қўйилади. Ўртаси турпдан ясалган «атир» ёки шивит (укроп) шохчалари билан безатилади.

Буни яхна овқат сифатида дастурхонга тортилади.

Масаллиқ: 250 грамм гўшт, 250 грамм сабзи, 250 грамм лавлаги, 1—2 дона пиёз, 300 грамм турп, 2—3 дона шивит шохчаси ишлатилади. Узум сиркаси ва туз таъбга қараб сепилади.

К. САМИҚОВ.

● ДОНОХОННИНГ МАСЛАҲАТИ

БИЛАСИЗМИ?

Пол ялтираб турсин десангиз, уни ювaётганда сувга 1—2 ош қошиқда 4 процентли уксусдан қўшиб юборинг.

* * *

Ойнани ювиб бўлганингиздан кейин 30 грамм сувга 70 грамм глицерин, бир неча томчи нашатир спирти қўшиб яхшилаб артинг. Шунда у тез кирланмайди.

* * *

Ялтиратилган мебелларни артиш учун «Гамма», «Блеск», «Глянец» каби махсус порошоклар чиқарилган. Бу турдаги мебелларни тозалаётганда шу порошоклардан фойдаланинг. Ҳеч қачон нам латта билан артманг. Қуруқ латтага бир неча томчи глицерин томизиб кейин артинг.

* * *

Ойнадаги ёғ доғларини сувга бир неча томчи нашатир спирти томизиб артинг.

* * *

Ойна жуда ҳам кир бўлиб кетган бўлса синька қўшилган совуқ чойда ёки иссиқ сувда артинг. Ойна қуригандан кейин эса тоза латта билан яхшилаб ишқалаб артиш керак.

* * *

Матодан қилинган абажурларни доимо бензинга ботирилган чўтка билан тозаланг.

* * *

Оёқ кийимингиз қисса, қайноқ сувга ботириб олинган ва яхшилаб сиқилган эски сочиққа ўраб қўйинг. Бир неча дақиқадан кейин ўсимлик мойи суриб, бир суткагача шу ҳолда қолдиринг. Шундай қилсангиз, пойафзалингиз сиқмайдиган бўлади.

Яна бундай ҳам қилишингиз мумкин: ҳар икки туфлингизга оз-оздан денатурат қуйиб, ўша заҳоти оёғингизга кийиб олинг. Оёқ кийимингиз лоппа-лойиқ бўлиб қолади.

* * *

Янги оёқ кийими бармоқларингизни сиқса, оёқ кийимининг учига каноп латтани ҳўллаб қўйинг.

ЁР ХАЁЛИ

Мунча гулгун ёрнинг лаълиси,
Ташналигим орттирар фақат.
Таралганда зулфининг иси,
Маст бўламан қилолмай тоқат,
Мунча гулгун ёрнинг лаълиси.
Шошиб эсган шошқин шаббода,
Сочин тортиб ўйнама ҳаргиз.
Бўйи элтиб мисоли бода,
Гангиб қолгунг эсолмай шу кез,
Сочин тортиб ўйнама ҳаргиз.
«Танҳо мен деб, ҳуснига шайдо»,
Эси оғиб, гажак осилиб
Мўралайди юзига шайдо,
«Танҳо мен, — деб — ҳуснига шайдо».
Тун бўйи зор ою юлдуз ҳам,
Бир кўрай деб ерга термулиб,
Атрофида бутун бир олам,
Айланади парвона бўлиб,
У қиз камолига интилиб...
Мунча ширин ёрнинг хаёли,
Кўрсатай деб ёрга гўзалроқ
Яшнатаман тинмай дунёни,
Васлин ўйлаб кўнглимда титроқ,
Мунча ширин ёрнинг хаёли...

Муҳаммадали ҚЎШМОҚОВ.

ТААССУРОТЛАРИМ

Ўтган саҳифамизда мен сизларга Вильнюс шаҳри тўғрисида, у ердаги архитектура, ҳозирги замон уйлари ҳақида гапирган эдим. Бу гал эса Литвадаги аёлларнинг кийимлари ҳақида таассуротимни ўртоқлашмоқчиман. Аввало шуни айтишим керакки бу ерда аёллargина эмас, ҳатто эркаклар ҳам қаҳрабодан ишланган тақинчоқларни, буюмларни қўллашади. Мундштук, тугма, заколка тўғноғич, билакузук, мунчоқлар қаҳрабодан ясалади.

Шаҳар кўчаларининг бирида скамейкада ўтириб аёлларни томоша қилдим. Уларда ўзига хослик жуда кучли. Деярлик ҳаммаси бошларига лента тақишган. Оқ сариқдан келган майин сочли, мовий кўзли аёлларга мовий ёки зангори рангдаги бундай ленталар ниҳоятда ярашган.

Кейинги пайтларда бу ерда қўлда тўқилган кийимлар айниқса кўркам ҳисобланиб келиняпти. Литвада деярлик ҳамма тўқишни билади. Аёллargина эмас, эркакларнинг эгниларида ҳам тўқилган кийимларни кўрасиз. Кофталар, кўйлаклар ва ҳатто пальтолар ҳам тўқилган. Улар ниҳоятда хилма-хилдир. Нафисликда бири-биридан ўтади. Яна бир нарсани айтиш керакки, қора ва оқ ёки мовий ва кўк рангдаги қалин ипдан тўқилади бу кийимларнинг кўпчилиги. Литваликлар бу рангларни жуда ёқтиришади.

Мен шунга амин бўлдимки, аёлларнинг қўли гуллиги уларнинг оригинал кийинишида ниҳоятда катта аҳамиятга эга экан. Улар бу билан ҳар қанча фахрлансалар арзийди.

З. ЛЕЛЯВСКАЯ,
рассом.

Ўзбек хореография билим юрти! Бу ном билан қанча орзулар, умидлар боғлиқ. Бу ерга ўқишга кирмоқчи бўлганларнинг ҳисобига етиб бўлмайди, лекин ҳар бир истовчи кираолмайди ҳам. Чунки ашула ва музикадан имтиҳон топшириш керак. Ундан ташқари баданларининг эгилувчанлиги, қўл-оёқнинг тўғри келиши ҳам текшириб кўрилади. Шунча синовдан ўтгандан кейин энди бўлди деб ишни ташлаб қўйиш мумкин эмас. Келгусида улар ўз устларида ниҳоятда кўп ишлашлари, тиним билмасликлари керак. Машаққатли онлар шундан кейингина бошланади.

Бу билим юртига ўқишга киришдан олдин бола пухта тайёрланган бўлиши керак. Шу сабабли ҳам мактабларда тўгаракларнинг яхши йўлга қўйилган бўлиши, хореографларнинг яхши-яхши мақолалари матбуотда чиқиб туриши жуда фойдалидир.

Билим юртининг бадиий раҳбари Зинаида Николаевна Афанасьева исмига кўплаб миннатдорчилик хатлари келиши бежиз эмас. Негаки Афанасьева ўқишга қабул қилинаётган болаларга очиқ-ойдин ўз фикрини билдиради. Уларни ниҳоятда яхшилаб саралайди. «Сиз бу ерда ўқиб умрингизни бекорга ўтказишингиз мумкин, қобилиятингиз етарли эмас», дейди у хореографияга қобилияти йўқ талабасига.

Зинаида Николаевна ўз касбини жон-дилидан севгани учун ҳам кечаю-кундуз тиним билмай, болалар билан ишлайди. Санъатнинг кўп қиррали сирларини ўргатади уларга. Ютуқ ўз-ўзидан келмайди. Билим юрти талабалари ҳар бир нафис ҳаракат қандай меҳнат эвазига эришилганини яхши билишади. Машқлар ҳа деб такрорланавергандан кейин болалар толиқиб, пича дам олгилари келади. Лекин раҳбарлари ҳориш нималигини билмайди. У ишга берилиб кетганидан, вақтнинг ўтганини ҳам сезмайди. Ёниб ишлайди. Зинаида Николаевна болаларнинг онгини ўстиришда катта ҳисса қўшади. Уларнинг эстетик тарбияларига алоҳида аҳамият беради. Музика тинглашни ўргатади, бадиий дидларини ўстириш устида тинмай ишлайди. Ўрганилаётган ҳар бир ҳаракатнинг мазмунини чуқур тушунтиришга ҳаракат қилади.

Зинаида Николаевнада таълим олган болалар санъатга, музикага чиндан ихлос қўядилар. Унинг қўлида ишлашни ўзлари учун катта бахт деб биладилар.

Мана, ҳозирги дақиқада Глазуновнинг «Олисдаги атиргул табассуми» вальси қайта-қайта жаранглаяпти. 3-4-синф ўқувчилари қайта-қайта машқ қилишяпти.

Талабалар шундай ишлашяптики, санъат чўққисига эришгунча бўладиган бутун машаққатлар, оғир меҳнат, ҳаммаси саҳна пардаси орқасида қолиши аён. Саҳнада эса томошабин энг жозибали, энг чиройли, ўтирганларга олам жаҳон ҳузур бағишлайдиган ажойиб балет санъатинигина кўради.

К. АНЖЕЛИНА.

ГЎЗАЛЛИК ОЛАМИДА

Сартарошхонага ёшгина бир қиз кириб, хотин-қизлар причёскаси мастери Тамара Басеевичга мурожаат қилди:

— Бугун заводимизда кеча ўтказилади. Маслаҳат берсангиз, менга қандай причёска ярашади.

— Марҳамат, ўтиринг. Мана бу журналлардаги причёскаларни бир кўринг. Менимча, сизга мана буниси ярашса керак, — деди причёскалардан бирини кўрсатиб Тамара. — Буни «Одуванчик» дейилади. Пешонаси кенг, юзи думалоқ аёлларга жуда ҳам ярашади.

Орадан йигирма минут вақт ўтар-ўтмас ҳалиги қиз сартарошхонадан мамнун жилмайиб чиқиб кетди.

Бу ерга келганларнинг ҳаммаси ана шундай мамнун бўлишади.

Причёскани танлаш осон иш эмас, уни бажариш эса ундан ҳам қийин. Энг яхши причёска қилишни фақат сартарошхона мастеригагина ишониш мумкин. Чинакам мастер моҳир рассомлардан қолишмайди.

Бешёғоч кўчасига жойлашган 42-сартарошхона бўлимида ишловчи хотин-қизлар причёскаси мастери Тамара Басеевич мана шундай моҳир усталардан.

Тамара замонавий причёскаларни жуда яхши қилади. Янги чиқаётган причёскалар ва журналлар билан мунтазам танишиб туради.

У причёска қилаётганида мижозининг юз ва гавда тузилишини, ёшини назарда тутади, шундан кейингина ишга киришади. Кундалик причёскани эса мижозларининг касбига мослаштириб бажаради. Шу билан бирга уларга керакли маслаҳатлар ҳам бериб туради.

— Биласизми, индинга меҳмондорчиликка боришим керак. Лекин у куни сизнинг олдингизга келолмайман. Нима қилишимга ҳайронман.

— Бугун қиламиз. Индинга эса меҳмондорчиликка кетишингиз олдидан сочингизни сал тараб, гул ёки кичкинагина бант тақиб қўйсангиз, причёскангиз тантанали тус олади, — деб маслаҳат беради унга Тамара.

— Тамарамиз сартарошхонамизнинг кўрки. У янги причёскаларни тез ўзлаштириб олади. Замонавий причёска қилаётганида унинг умумий кўринишини сақлайди, шу билан бирга унга баъзи нозик кўринишлар бериб, причёскани яна ҳам оригиналроқ қилишга ҳаракат қилади. Ўзи ҳам тез-тез янги причёскалар ихтиро қилиб туради. Бу ерга келган ҳар бир хотин-қиз Тамара билан маслаҳатлашмасдан бирор иш қилмайди, — дейди сартарошхонанинг кекса мастерларидан бири Ф. И. Ёқубов.

Л. САЙДАЛИЕВА.

Мужгонларинг

Кўз атрофига бевақт ажин тушмаслигини ким хоҳламайди дейсиз. Бунинг иложи ўз қўлингизда.

Айтайлик, эрталаб ўрнингиздан турдингиз, лекин негадир киприкларингиз бир-бирига ёпишиб кўзингизни очишингиз қийинлашади. Бу пайтда эринмасдан дарров борний кислотада тайёрланган аралашма билан кўзингизни артинг. (Ярим стакан сувга ярим чой қошиқда борний кислота солинади).

Ифлос қўл билан кўзни ишқалаш, кўзни ҳаддан ташқари бўяш кўз қовоқларини қизартириб юборади. Кўз қовоқлари доимий қизариши натижасида айрим ҳолларда киприклар тўкилиб кетади. Кўзни қизариш ва қаттиқ чарчашдан сақлаш учун ҳар куни борний кислота аралашмаси, укроп ва ромашка настойкаси билан артиб туринг.

Баъзи хотин-қизлар қош ва киприкларини куюқ бўёқ, тушь ва қалам билан жуда ҳам бўяб юборадилар. Бу айниқса қош ва киприк учун зарарлидир. Ҳадеб шундай қилинаверса, қош ва киприк сийраклашиб, тез-тез тўкиладиган бўлиб қолади. Уларни кўп қўллаш эса қовоқларни қизартиб, кичишадиган бўлиб қолишга олиб келади.

Бўёқлардан тушь қулай бўлмаса ҳам зарарсиз ҳисобланади. Тушь билан киприкни ҳар куни бўяш мумкин. Қуюқ бўёқ билан эса 3-4 ҳафтада бир марта. Тушь сургандан кейин кечқурун ётиш олдидан кўз атрофидаги терини қаттиқ ишқаламасдан артиб ташлаш керак. Уни сув, ўсимлик мойи ва ёғли «Атласний» крем билан артса ҳам бўлади.

Иложи бўлса киприкни тушь билан камроқ бўяган маъқул. Бу аввало ҳамма хотин-қизларга ҳам ярашавермайди.

Қошни бўяш учун махсус қалам бор. Қошни қалин қилиб бўяш, сочи қалин, юзи узунчоқ аёлларга ярашади. Чунки бу юзни думалоқ қилиб кўрсатади. Ўрта ва кекса ёшдаги аёллар учун эса ингичка қош яхши.

Умуман олганда киприк остини ингичка қилиб очилган қалам билан бўяган маъқул. Ёш қизлар учун эса ҳаддан ташқари бўяниб юриш ярашмайди.

ЮМОРЛАР

— Авф этасиз, транзисторим бузилиб қолган эди...

Содиқжон билмасдан пиёлани синдириб қўйди. Онасига айтгани қўрқиб, унинг синиқларини авайлаб териб олиб шкафга бекитиб қўйди.

Адаси ишдан келиб, беҳосдан шкафни очиб қолди.

— Ие пиёлани ким қўйибди бу ерга? — ажабланди у. — ким синдирди экан.

Ҳеч ким индамади.

— Лекин жуда ҳам чиройли синдирибди-да ким синдирса ҳам. Масалан мен шундай қилолмас эдим.

— Адавой, уни биз синдирдик. Биз чиройли синдира оламиз, — бошини сарак-сарак қилди Содиқжон.

* * *

— Кечирасиз, идишингиз унча тоза ювилмаган экан, — деди кафеда ўтирган бир киши официантга, — бу яхши эмас-ку.

— Мен сизга ҳеч қандай изоҳ беролмайман. Вазифам тушунтириш эмас. Оддий официанткаман, — жавоб берди қиз.

ҚИЗАЛОҚ

(ШИНГИЛ ҲИКОЯ)

* * *

Она ишдан чарчаб қайтди. Айвондаги стулга чўкиб, ўзини қандайдир оғир сезди. Атрофни кўздан кечирди, кечки овқат тайёрлаши керак. Ҳеч бунчалик толиқмаган эди.

Ошхонага кирди, эрталаб ишга шошилиб чала-чулпа ювилган идиш-товоқларни кўрди, ҳолсизланди. Ишга кўнгли бормади. Хастароқ сезди ўзини.

Шу пайт боғчадаги қизалоғи эшикдан кира-солиб:

— Ойижон! — дея қичқирди.

Онанинг ҳолсиз, толиққан кўзларида нур чақнади. Қизалоғини бағрига босди. Қалбини аллақандай қувонч ҳислари чулғаб олди. Чарчоқ ҳам тонг туманидай тарқалди кетди.

Она ўрнидан турди. Ухлаб турган кишидай, тетикланиб ишга уринди.

С. РАЖАБОВ.

БУТУНИТТИФОҚ ЮБИЛЕЙ БАДИИЙ ВИСТАВКАСИ

Москвада очилган Бутуниттифоқ юбилей бадиий виставкасига келувчиларнинг оқими асло тўхтамайди. Бу ерда 2000 дан ортиқ расм, ҳайкалтарошлик, графика асарлари, монументал композициялар қўйилган бўлиб, уларни 15 қардош республика рассомлари ишлаганлар. Бу асарлар Совет давлатининг шонли тарихи саҳифаларини жонлантирибгина қолмай, бугунги муваффақиятларимизни ҳам ёрқин акс эттиради.

Суратда: РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби В. Циалаковнинг «Октябрь» деган темада ишлаган сурати.

М. СТРОКОВ фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

✦ ✦ ✦

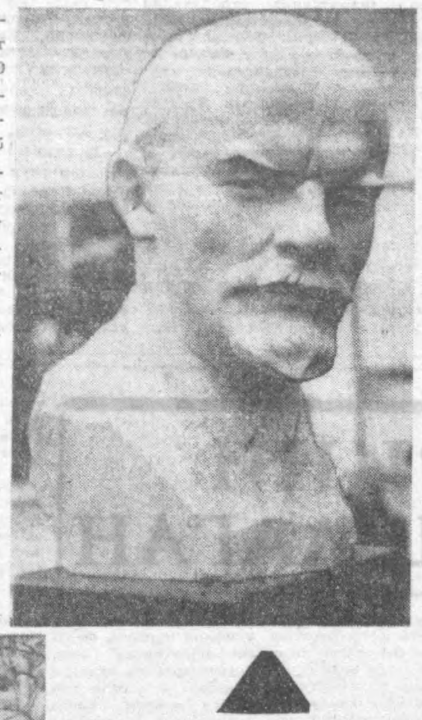

Москва. Бутуниттифоқ юбилей бадиий виставкаси. В. И. Ленин портрети.

СССР халқ рассоми Н. В. Томской ишлаган ҳайкал.

ТАСС фотохроникаси.

✦ ✦ ✦

Москва. Бутуниттифоқ юбилей бадиий виставкаси. «Грузия тупроғи».

Грузия ССРда хизмат кўрсатган рассом К. М. Махарадзе ишлаган расм.

ТАСС фотохроникаси.

Охирида Клейн, профессор Штурмифелнинг махсус бўлимларга тақдим этиладиган шахсларни руҳан текширишга тааллуқли анча қимматли таклифлар киритганини ҳам баён қилди.

Дитрих Клейнга миннатдорчилик изҳор қилди-ю, лекин мағрур оҳангда лагер системасидан етарли даражада хабардор эканини билдирди. Жаноб оберштурмбанфюрернинг бу ерда шунчалик илтифот билан айтган гаплари ҳар бир эсэс ходимига маълум эканини таъкидлаб, оберштурмбанфюрер абверга таклиф қилиши мумкин бўлган номзодлар сони қизиқтиришини айтди.

— Эҳа, — жонланиб хитоб қилди Клейн, — мен сизга биронта нусха ҳам таклиф қилмайман, узр! Буниси ўзингизга ҳавола, — киноя билан қўшиб қўйди: — Мен ўтакетган бюрократман. Картотека сизнинг ихтиёрингизда, аммо огоҳлантириб қўяй: буниси ўзингизга ҳавола, мен қўл қовуштириб тураверaман. — Кейин нозик қўлларини силкиб, худди қўлини ювиб, намини силкиётгандек ҳаракат қилиб қўйди.

* * *

Эҳтимол улар тенгқур бўлганлари учунми, унтерштурмфюрер Рейс кўринишидан Иоганнга жуда мойил бўлиб қолди; чунки атрофидаги одамларнинг ёши улуғ, ҳатто соқчи солдатларгача кексалардан эди.

Чеҳраси оппоқ, яноқлари оч қизилдан келган сочлари калта қирқилиб ҳурпайган узунчоқ юзига чекка соқоли ярашмаган Рейс, ҳатто унвони жиҳатидан юқори туришини ҳам унутиб, қандайдир қўланса ҳид анқиб турган дезинфекцияловчи модда шимдирилган қора клеёнка нусха камзулни ғамхўрлик қилиб Иоганнга кийдириб юборди. Бу ҳаддан ортиқ меҳрибонлик ҳисобланарди.

Клейн Рейсга абверчиларни лагер бўйлаб кузатишни буюрган эди, бироқ Дитрих касал юқиб қолишидан чўчиб, маҳбусларнинг картотекаларини ўргангани идорага қараб кетди.

Айёзли мусаффо тонг эди. Юпқа қиров пардаси қоплаган тўқ сариғ қарағайларнинг игнабарглари ялтирарди. Ердаги майсаларни ҳам қиров босган, йўлкалардаги қум эса қаҳратон қишдаги қорга ўхшаб ғирчилларди. Қорамой, муз ва чириган ҳазонларнинг ҳиди анқиб турарди.

Рейс Иоганни олиб кетгани мотоциклда келди. Иоганн мотоцикл аравачасига ўтирди-да, оёқларини узатиб, клеёнка фартуқни олдига тўсиб олди. Рейс қувноқ оҳангда:

— Мен сени жон-жон деб шаҳарга олиб кетган бўлардим. Бир отамлашардик. Бу ер худди авлиё Павелнинг мактабига ўхшаб ўлардай диққинафас жой.

— Сен у ерда ўқиганмисан, дейман?

— Отам менинг пастор* бўлишимни истарди.

Иоганн Рейснинг бошидаги қора духоба гардишли, бош чаноғи билан бир-бирига чалиштирилган суяк суратли темир эмблема тақилган фуражкасига ишора қилиб:

— Манаву қурғур бутга унча ўхшамайди-ку, — деди.

Рейс жилмайди:

— Отам биринчи жаҳон урушигача Африкада миссионер эди. Менлиҳер милтиғидан ўқ узиб осмонга иргитилган тугмага теккизарди.

— У фақат тугмаларни отарди, холосми?

— Негрлар одоб сақлаб юрган пайтларда, фақат тугмага қарата отарди.

— Тушунарли, — деди Иоганн, кейин сўради: — Сен анчадан бери бу ердамисан?

— Тремблинкадан кейин тўғри шу ерга келганман. У ҳам экспериментал лагерку, аммо вазифаси ҳаммавақт фақат қирғинлик, асосан яҳудийларни қирарди. — Ҳасрат қила бошлади: — Жуда хавфли иш эди-да. Биласанми, буғдан даставвал ўша ерда фойдалана бошланди, кейин эса уч камерали бўлинмада газ қўлланиладиган бўлди. Исли газ буғ билан қўшилгандан кейин тургунлашиб қоларкан, шунинг учун деярли ҳаммавақт бошим оғрирди. Ҳатто дардга йўлиқиб нафасим қисиб ҳам қолди.

— Шунинг учун бу ерга ўтказишдими?

— Бироз вақт ўтгандан кейин. Гап шундаки, лагеримизга Краковода яшаб турган генерал-губернатор Ганс Франк келиб қолди-да, лагер маъмуриятидан роса ранжиди. У, лагернинг одамларни кириш лаёқатини ҳаддан ташқари сусайиб кетган, деб топди. Кетиш олдидан ҳамма офицерларни тўплаб, сўради: «Яҳудийларни нима қилишимиз керак?, — деб сўради. — Биз уларни Остландга жойлаштирамиз деб ўйлаяпсизларми? Бунақа беъмани гапнинг нима ҳожати бор? Қисқаси шуки, ўзингиздаги мавжуд имкониятлар билан уларни йўқотинг. Улардан Рейх қанчалик ҳалос бўлса, генерал-губернаторлик ҳам шунчалик тозаланиши керак».

— Буни сенга қанчалик алоқаси бор?

— Бўлмасамчи, ахир гитлерюгенд раҳбарлари мени Адольф Гитлер мактабига юборишган-да. Мен у ерда махсус бўлимни тугатганман: аҳоли ўртасида контрразведка олиб бориш ишларини ўргандим. Тремблинкада бўлса, лагерга Франк келиб кетгандан кейин, бунақа ишлар учун шароит қолмади.

— Нега?

— Шуни ҳам тушунмаяпсанми? Блокшрайберлар келтирилган навбатдаги тўдани рўйхатга олиб улгурмасларидан, шу заҳотиёқ кетганлар рўйхатига ўтказишарди. Шундан кейин мендан ноўрин фойдаланишяпти, деб штурмбанфюрерга арз қилдим.

— Сени ҳам қатл этишларда қатнашишга мажбур қилишармиди?

— Бу нима деганинг! У ерда маҳбуслар ондасондагина қатл этилишга ҳукм қилинарди.

— Хўп, ундай бўлса...

— Ахир бу қатл эмасди-да, — деб Иоганнинг гапини бўлди Рейс, — башарти сен даф қилишни назарда тутаётган бўлсанг. Қатл — расмийлаштирилган жазо чораси. Бу эса...

— Бу нима?

— Бу шунчаки озод қилинган жойлардаги аҳолининг ҳашаки қисмидан халос бўлиши-да. Шошилиб қўшиб қўйди: — Бизда ҳатто, даф қилиш жараёни шундай амалга оширилиши кераки, маҳбуслар буни асло жазо деган хаёлга бормасинлар, деб уқдирилган махсус инструкция ҳам бор эди. Шунинг учун ҳам улар газ камераларига киришаётганда ҳаммомга ёки шифохона блокига кириб кетяпмиз деб ўйлашарди. У ерга қизил крестли байроқ ҳам осиб қўйиларди. Маҳбусларнинг бир қисмини гўё бўйларини ўлчаш баҳонасида даф қилинарди. Ўлчов ёғочининг одамнинг гарданига тўғри келадиган ерида махсус тешик бўлиб, шу тешикдан ўқ узиларди-ю, маҳбус ҳеч қандай оғриқ ҳам сезмас, нима бўлаётганини пайқашга ҳам улгураолмасди.

— Сен қаёқдан биласан?

— Биз билан ишлайдиган врачлар орқа мия мағзига теккан ўқ этни ўлдирмай тиш олдиришга ўхшаш оғриқ беради, холос, лекин кўп эмас бир зумгина, дейишарди. Газларнинг заҳарловчи таъсири бўлса беш минутгина сезиларкан.

— Бу деймaн, энди билсам ўз ишингнинг профессори экансан-ку.

— Буларнинг ҳаммасини билишга мажбурмиз: ҳар куни шу иш бўлгандан кейин билмасанг бўлмайди-да, ҳар қалай кишига соф руҳан таъсир қиларкан.

— Билганда руҳингга таъсир қилмас эканми?

— Кўниколмай ланжлик қилганларни ё фронтга жўнатишар, ёки гестапо олиб кетарди.

— Сен ҳеч ланжлик қилганинг йўқми?

— Мен доим, ҳатто туни бўйи ибодат қилардим.

— Нафи тегармиди?

— Бу гўё бир кушхона-ю, келаётганлар инсонлар эмас, шунчаки жониворлар, деб ўйлашга ҳаракат қилардим.

— Балли, хўп ўйлаб топибсан-да!.

— Бўлмаса-чи! Биласанми, мен яна уларнинг афти-ангорини эслаб қолмасликка ўргандим. Ҳеч нарсани эслаб қолмасликка ўрганиш ҳам жуда муҳим.

— Борди-ю бирдан эслаб қолсанг-чи?

— Нега энди?

— Вақти келиб эслатиб қўйишса-чи?

— Ким? Ким эслатади? — деб сўради Рейс адоват билан, ҳатто мотоциклга ҳам тармоз бериб. — Энди улар қайтиб дунёга келишмайди. Биз туя кўрдингми, йўқ қабилида ҳатто ҳозир ҳам, бу ҳақда ҳеч гаплашмаймиз.

— Уруш тугади деб ўйлаяпсанми?

— Бу нима деганинг? — хижолат бўлиб деди Рейс. — Бу нима деганинг?

— Ҳеч нарса, — деди Иоганн хотиржамгина. — Шунчаки мен ҳали уруш тугагани йўқ, аммо бир кун бўлмаса бир кун тугайди деган хаёлдаман.

— Тўғри, — деб розилик билдирди Рейснинг кўнгли ўрнига тушиб, — Москвани оламиз-у, бутун инсоният оёғимизга бош уради.

— Сенинг оёғингга ҳамми?

— Ҳа, менинг оёғимга ҳам.

— Оёқларинг мос келадиган, жуда ажойиб оёқлар. Бундай оёқлар билан югурса бўлади.

Иоганн заҳарханда қилаётгани билан чеҳрасидан табассум аримасди. Шундай ҳам ғазаби қайнаб турган пайтда шу мавзуда гап очишнинг нима ҳожати бор эди. Йўқ, аламни ичига ютиб, аксинча иродасини метиндек мустаҳкамлаши керак, совет кишилари билан учрашувга тайёрланиши, гўё уларни кўрмагандек дадиллик билан бепарво ўтиб кетишга ҳозирланиши зарур.

Пастликни совуқ туман пардаси қоплаган.

Мотоцикл ғилдираклари остида қум ғичирлайди. Майда тошлар чарсиллаб ҳар томонга сачрайди. Енбағрдаги гиёҳлар куйдирилган қумлоқнинг тик деворлари қорайиб турибди. Ёғоч миноралар, бир неча қатор қилиб тортилган тиканли сим тўсиқлари кўзга ташланарди. Кулранг қозиқлар учида электр сими бойланадиган изоляторлар оқариб кўринарди — демак, тиканли симлардан электр қуввати ўтказилган.

Ғиштин мўрилик пастак-пастак тош бинолар кўзга ташланди.

— Крематорийми?

— Йўқ, сопол плиталар пиширилaдиган, хумдон, — деб мамнунлик билан тушунтирди Рейс. Бироз тўхтаб давом этди: — Лекин, баъзида, ундан ҳам фойдаланилади.

Чеккаларидаги пулеметдан ўққа тутишни мўлжаллаб қилинган шинакларга бетон қалпоқлар ўрнатилиб, зич қилиб тиканли сим тутилган биринчи, сўнгра иккинчи дарбозадан ўтишди. Мотоциклни комендатурага кираверишда — пойдеворсиз қўндирилган ёғоч бино олдида қолдиришди.

(Давоми бор).

*Пастор—протестантизм мансабидаги руҳоний (тарж.).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

РАДИОДА 24 НОЯБРДА ЖУМА

Биринчи

18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 Грузия қўшиқлари ва рақслари.
18.40 **Музикали танаффус.**
19.20 Озарбайжон куйлари.
20.00 «Рентабеллик асосида» циклидан эшиттириш (русча).
20.10 Опереттalардан парчалар.
20.45 **Сиёсий билимлар радиоуниверситети** (ўзбекча).
21.00 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
21.55 **Саломатлигингиз ҳақида икки оғиз сўз** (ўзбекча).
22.10 **Рақс куйлари.**
22.40 **Шу куннинг ҳикоялари** (ўзбекча).
23.20 **Қишлоқ хўжалик ходимларининг талабларига мувофиқ концерт** (ўзбекча).

Иккинчи

19.00 Василенконинг «Оқбилак» балети ҳақида музикали очерк.
19.30 Тошкент театрлари саҳналарида. М. Горький драматургияси (русча).
20.10 Камер куйлардан концерт.
20.45 «Ўзбекистон ғалласи» (русча).
21.00 Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт (тожикча).
21.30 С. Эмин ва А. Адил шеърлари (татарча).

РАДИОДА 25 НОЯБРДА ШАНБА

Биринчи

8.25 **Ўзбекистон радиоси солистларининг концерти.**
9.30 **Танбур тароналари.**
10.10 Гендель. Орган ва оркестр учун концерт.
10.30 Ўзбек халқ куйлари.
11.15 **«Элга хизмат — олий ҳиммат»** деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 Симфоник рақслар.
12.15 **Ўзбекистон ва Туркманистон халқ артисти К. Отаниёзов концерти.**
13.10 **Чорвадорлар учун концерт.**
13.30 Л. Мондрус ва Ж. Татлян куйлайди.
15.10 **С. Азимов.** «КЎЗЛАРИ ЧЎЛПОН» деган радиопостановка (ўзбекча).
16.40 **Концерт.**
17.20 Уйғур куйлари.
18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 Спорт эшиттириши (русча).
18.40 **Кинофильмлардан куйлар.**
19.20 **«Куйлар тинглаб дам оламиз»** деган концерт.
20.00 **Лирик концерт** (ўзбекча).
21.15 **«Қишлоқ радиоклубида»** (ўзбекча).
22.10 **Ш. Рашидов.** «ИККИ ДИЛ ДОСТОНИ». Радиопостановка монтажи.

Иккинчи

7.15 Қурувчилар учун концерт.
8.25 Жаҳон халқлари куйлари.
9.15 Эълонлар бюросининг материаллари (русча).
19.00 Венгер ёзувчиси Михай Вацининг **«Қаердасан, Назар»** деган ҳикояси (ўзбекча).
19.30 «Шу куннинг қўшиқлари» деган концерт.
20.10 Эстрада-рақс концерти.
21.00 **Афғон куйлари.**

Учинчи

14.00 Н. Лисенко. «Тарас Бульба» операси.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАРГА

ТЕЛЕВИЗОРДА 24 НОЯБРДА ЖУМА

Биринчи

Ўзбек тилида:
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.20 **«Ёш куч».** Ўқувчилар учун спорт программаси.
Рус тилида:
19.00 **Юбилей йили премьераси.** М. Ашрафий. «ШОИР ҚАЛБИ». Алишер Навоий номидаги катта академик опера ва балет театрининг спектакли олиб кўрсатилади, танаффус вақтида телевизион янгиликлар, спектаклдан сўнг ўзбек тилида «КУНДУЗГИ СЕАНСГА ИККИТА БИЛЕТ» деган бадиий фильм кўрсатилади.

Иккинчи

Рус тилида:
18.00 Студентлар учун инглиз тилидан тўртинчи машғулот.
18.35 Студентлар учун. Чизма геометрия.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
19.45 Эшиттиришлар программаси.
19.50 Болалар учун мультфильмлар.
20.20 «Прогресс». Интервизион журнал.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Музикали киоска.
21.30 **«Камчаткадаги учрашувлар».** Телевизион ҳужжатли фильм.
22.00 «Федор Таланов». Музикали телевизион спектакль премьераси.
23.00 Янгиликлар эстафетаси.
24.00 Интервидение. Радио ва телевидение эстрада оркестрининг концерти.
00.40 Интервидение. Эфирда «Молодость».
02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ
«Шуъла» ижодий бирлашмаси
18.50 Лирика дақиқалари.
19.00 **Футбол бўйича СССР биринчилиги учун.** ҚАЙРАТ» (Олмаота)—«ЗАРЯ» (Луганск).
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
20.45 Ўқувчилар учун. **«Ёш мичуринчилар».**
21.10 **«Тошларни севасизми?»** Илмий-оммабоп фильм.
21.30 «ПАЛИАСТОМИ». Бадиий фильм.

ТЕЛЕВИЗОРДА 25 НОЯБРДА ШАНБА

Биринчи

Ўзбек тилида:
10.55 Эшиттиришлар программаси.
11.00 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. Спорт программаси.
11.30 «ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, БУВИЖОН». Бадиий фильм.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
13.00 Гимнастика ҳамма учун.
13.20 Ўқувчилар учун эшиттириш.
14.00 Кичкинтойлар учун. **«Музикали уйча».**
14.30 Театр санъати усталари билан учрашув.
15.10 Ўқувчилар учун. Ю. Третьяков. «Березовая кўчасидаги рицарлар».
15.50 Москва кундузги эшиттиришларининг охири.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.
17.15 Болалар учун. **«Қувноқ минутлар».**
17.45 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. **«Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари».**
18.20 **«Сиҳат-саломатлик университети».**
19.00 **Ёш ижрочилар концерти.**
19.50 Телевизион янгиликлар.
20.10 Эшиттиришлар программаси.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.15 «ОРЕРО» эстрада оркестрининг концерти.
21.00 **Телеспектакль.**
22.15 Огонёк.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 **«Совет футболига — 50 йил».**
01.00 Телевизион сатиралар.
01.20 Интервидение. «Май хрустали». Эстрада программаси.
02.35 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

МОСКВА КЎРСАТАДИ
16.30 **«Бутун ҳокимият — Советларга».** Халқ музейи.
17.00 **Рангли телевидение программаси.**
18.30 Телевизион янгиликлар.
18.40 Киносаёҳатчилар клуби.
19.40 Ёшлар ижоди.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
20.15 **«Ёр-диёр қўшиқлари».** Концерт.
20.55 «БИР КВАРТАЛДАГИ ИККИ КИШИ». Бадиий фильм.

КИНОтеатрларда

24 НОЯБРДА

Тушки пором — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Яшил арава (кечқурун) — «ЧАЙКА».

Журналист (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли (кеч соат 6-40 минутда), «МОСКВА» (кеч 8 да).

Уч бурчак — «ДРУЖБА» (1-залда тоқ соатларда), «МОСКВА» (кеч соат 6 да).

25-26 НОЯБРДА

Тушки пором — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Журналист — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1-20 минутда, кеч 6 яримда), «МОСКВА» (кундуз соат 5-40 минутда).

Уч бурчак — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (1-залда, тоқ соатларда).

Замонамиз қаҳрамони (кундуз соат 12), **Яшил арава** (кундуз ва кечқурун) — «ЧАЙКА».

Фиръавн — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 25/XI да **Травиата.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 25/XI да **Катта концерт,** 26/XI да **Гавҳари шамчироғ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Беором юраклар» ёшлар коллективининг гастроллари. Айиқлар аттракциони.** Ўргатувчи — Владимир Тин.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

25 ноябрда

Европа кубок эгаларининг кубоги учун

«Спартак» (Трнава) — **«Торпедо»** (Москва) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кундуз соат 4 да бошланади.

«ТОШКЕНТ ГЕОЛОГИЯ» ТРЕСТИ

Ортиқча жиҳозларни, материалларни, электромонтаж, металл ишлаб чиқариш, қурилиш, аналитик химия, геофизика, топомаркшейдерлик, қидирув, пармалаш, тоғли жойлардан ўтган ишлаб чиқариш учун белгиланган асбоб ва запас қисмларни

РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 11 «а» уй, эрталаб соат 9 дан кеч соат 6 гача ҳар куни, шанба ва якшанба кунларидан ташқари.

ТОШКЕНТ ШАҲАР 4.АВТОБУС ПАРКИГА

1, 2, 3 класс **шофёрлари, автослесарлар, токарлар, дурадгорлар, мисгарлар, текширувчилар, план бўлими бошлиғи**

К Е Р А К

Автобус бошқарувчилари шаҳар маршрутидаги **3, 6, 18, 23, 24, 25, 27, 54-автобусларга** ишга қўйиладилар (меҳнат ҳақи ишбай асосида тўланади).

3-класс шофёрлари учун квалификацияларини ошириш курси ҳам бор.

Ўқиш муддати икки ойдан икки ярим ойгача.

Кечаси ишлайдиган шофёрлар шаҳарнинг ҳамма чеккаларидан, шунингдек Янгийўл шаҳри ва Янгийўл посёлкаси йўлларидан махсус автобусларда элтиб қўйиладилар (ишга ва ишдан).

Автопарк қошида жиҳозланган ётоқхона (ёлғизлар учун), ремонт ҳунарларига ўқитиш курси, 10 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун шофёрлик курси ҳам ташкил этилган.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов станцияси, 54-разъезд, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — Орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор—В3.02.49 дан В3.02-58 гача, редактор ўринбосарлари— В3.29.33; В3.29.09; масъул секретарлар—В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими—В3.27.03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими—В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3.29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3.27.57; ахборот бўлими—В3.65.57; эълонлар бўлими — В3.81.42.

24 НОЯБРЬ, 1967 Й. Р. 06915 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр, № 3066.